

Eesti ja Saksamaa riigipead Toomas Hendrik Ilves ja Joachim Gauck arutlesid täna Okupatsioonide muuseumis teemal "Mida me tulevikus mäletame?".

"Me tahame teada, mis ja kuidas juhtus," ütles president Ilves, kes algatas 2008. aastal Eesti Mälu Instituudi loomise, et ajalooliselt uurida inimõiguste olukorda ning Nõukogude võimu ajal Eestis toimunud inimõiguste rikkumist. "Me tahame vabastada inimesed vaikumise painest. Mälestused, rääkimine vabastab."

Kui Eestisse riigivisiidile saabunud president Gaucki sõnul valis taasühinenud Saksamaa "avatud silmade ja avatud toimikute poliitika", siis Eestis pole võimalik uurida mitmeid Nõukogude okupatsiooni kajastavaid olulisi arhiive, kuna need asuvad Venemaal.

Arutelu järel avaldasid presidendid Ilves ja Gauck ühisavalduses heameelt SED diktatuuri uurimise fondi (Bundesstiftung zur Aufarbeitung der SED-Diktatur) ja Eesti Mälu Instituudi tihedama koostöö üle

"Tänane arutelu kommunistlike diktatuuride mõju üle meie ühiskondade arengule näitab vajadust jätkata kõikehõlmavalt ja süvendatult kõnealuse ajastu läbitöötamist, eriti demokraatliku Euroopa väärtuste teemalise arutelu vaatenurgast," tõdesid kaks riigipead. "Seetõttu tunneme heameelt, et Saksamaa SED diktatuuri uurimise fond ja Eesti Mälu Instituut on valmis seda teematikat tulevikus koos süvendatult käsitlema ja uurima."

Esmalt kutsutakse Eesti Mälu Instituudi esindajad osa võtma rahvusvahelisest ajaloosümposionist "European Remembrance – 2nd International Symposium of European Institutions dealing with 20th Century History", mille SED diktatuuri uurimise fond korraldab 10.–12. oktoobrini 2013 Berliinis.

Järgmiseks sõidavad Saksamaa fondi esindajad 2014. aasta kevadel-suvel koos ajaloouurimisasutuste esindajate delegatsiooniga Eestisse, et pidada Tallinnas koos Eesti Mälu Instituudiga jätkusümposion.

SED diktatuuri uurimise fondi ja Eesti Mälu Instituudi esindajad arutavad juba tänavu oktoobris Berliinis toimuva ürituse raames ühiselt võimalusi teha tihedamat koostööd uurimistegevuse ja publikatsioonide vallas, teemade käsitlemisel koolide õppetöös ja edasiste ürituste korraldamisel.

Saksamaa Sotsialistliku Ühtsuspartei (SED) diktatuuri uurimise fondi Bundesstiftung für die Aufarbeitung der SED-Diktatur asutas 1998. aasta aprillis Saksamaa Liidupäev, et "koostöös teiste asutustega anda SED diktatuuri uurimise valdkonnas panus Nõukogude okupatsiooni tsoonis Saksamaal ning DDRis valitsenud diktatuuri põhjuste, ajaloo ja tagajärgede kõikehõlmavasse uurimisse ning toetada toimunud ülekohtu meelespidamist ja ohvrite mälestuse elushoidmist, samuti edendada ja tugevdada ühiskonnas üksmeelset totalitarismivastast suhtumist, demokraatiat ja Saksamaa sisemist ühtsust".

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229